

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง รูปแบบท่วงท่าลีลานาฏศิลป์
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย
 รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย

รำ

คือการแสดงที่มุ่งเน้นถึงศิลปะท่วงท่า ดนตรี ไม่มีการแสดงเป็นเรื่องราว
 รำบางชุดเป็น การชมความงาม บางชุดตัดตอนมาจากวรรณคดีหรือบาง
 ที่ก็ไม่จำเป็นต้องมีเนื้อเพลงเช่นการรำหน้าพาทย์

- **รำเดี่ยว** -การแสดงที่มีผู้แสดงเพียงคนเดียวเป็นการแสดงที่มุ่งอวด
 ศิลปะทางนาฏศิลป์ มุ่งเน้นความสวยงาม เป็นการแสดงฝีมือของผู้แสดง
- **รำคู่** การแสดงชุดนี้ไม่จำเป็นต้องพร้อมเพียงกันแต่อาจมีท่าที่เหมือน
 ได้ เพราะการรำคู่นี้เป็นการใช้ลีลาที่แตกต่างกันระหว่างผู้แสดงสองคน
- **รำหมู่** การแสดงเป็นหมู่ การแสดงเป็นหมู่ คือ การแสดงที่มีผู้แสดง
 ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ใช้เพลงบรรเลงประกอบการแสดงทั้งมีเนื้อร้องและ
 ไม่มีเนื้อร้อง เน้นความพร้อมเพรียงความสมดุลในการแสดงหรือที่
 เรียกว่า “ระบำ” อีกทั้งยังหมายความรวมถึง “ฟ้อนและเซิ้ง” ด้วย
- **รำละคร** คือการรำที่ใช้ในการแสดงละครหรือโขน เป็นการแสดงท่าทาง
 สื่อความหมายไปกับบทหรือบทละคร และเพลงหน้าพาทย์ต่างๆ ใน
 การแสดงละคร

ระบำ

คือ การแสดงที่มีความหมายในตัวใช้ผู้แสดงสองคนขึ้นไป ต้องการสื่อ
 การแสดงชุดนั้นผ่านทางบทหรือเพลง หรือ การแต่งกายแบบที่มาจาก
 แรงบันดาลใจ จากเรื่องต่างๆเช่นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และเป็น
 การแสดงที่จบในชุดๆ เดียว

- **ระบำมาตรฐาน** หมายถึง การแสดงที่มีลักษณะการแต่งกายยืนเครื่อง
 พระ-นาง ตลอดจนท่ารำเพลงร้องและดนตรีได้กำหนดไว้เป็นแบบ
 แผน มีลักษณะเฉพาะตัว ตามแบบของนาฏศิลป์ไทย
- **ระบำเบ็ดเตล็ด** หมายถึง การแสดงที่ประดิษฐ์คิดค้นหรือปรับปรุงขึ้น
 ใหม่ตามความประสงค์ ตามเหตุการณ์ ตามสมัยนิยม ตามเนื้อเรื่องที่
 ผู้ประพันธ์ต้องการ หรือเป็นระบำที่ใช้ประกอบการแสดงละคร การ
 แต่งกายจะแต่งตามรูปแบบลักษณะของการแสดงนั้นๆ

การแสดง ละคร

คือ การแสดงที่ดำเนินเป็นเรื่องราว ผู้แสดงที่รับบทบาทตัวละคร เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ โดยใช้การร้อง การแสดงออกของ สีหน้าท่าทาง และ การใช้เพลงประกอบตามแบบแผนของการแสดง ละครแต่ละประเภท

→ **ละครแบบดั้งเดิม** ละครชาตรี ละครนอก ละครใน

→ **ละครรูปแบบปรับปรุง** ละครดึกดาบรรพ์ ละครพันทาง ละครเสภา

→ **ละครที่พัฒนาขึ้นใหม่** ละครพูด ละครร้อง ละครสังคีต ละครอิงประวัติศาสตร์ ละครเพลง ละครวิทยุ ละครโทรทัศน์

การแสดง เป็นชุด เป็นตอน

คือ การแสดงที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงละครที่ตัดตอน

นำมาแสดงเป็นชุดเป็นตอนสั้น ๆ จุดประสงค์เพื่อ

เป็นการรื้อสดฝีมือของผู้แสดงการแสดงที่ตัดตอนมาจากการแสดง เรื่องใหญ่เป็นการแสดงประเภทรำเดี่ยว รำคู่ หรือระบำ ขึ้นอยู่กับลักษณะการรำ